

Prasitveni kotci

Gnezdo za pujiske

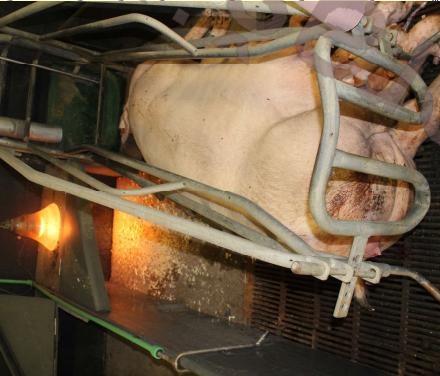
- ✓ Čisto, suho (+nastlano)
- ✓ Udobno, toplo (+ogrevanje)
- ✓ Polna tla ali prekrito z blazino
- ✓ Svinji preprečimo dostop
- ✓ Za svinjo
- ✓ Hladno (15 do 20 °C)
- ✓ Hlajenje
- ✓ Gibanje
- ✓ Gradnja gnezda
- ✓ Zaščita pred poleganjem

Dobrobit prasičev 2021 | 15.11.21

Dobrobit prasičev 2021

8

Prasitveni kotci

Izvedba prasitvev

- ✓ Korito in napajalnik za svinjo in pujiske
- ✓ Polne, dovolj visoke pregrade
- ✓ Zaščita proti poleganju
- ✓ Pokrito (zaprto) in ogrevano gnezdo
- ✓ Tla (polna v gnezdu in še kje, nastil čist)
- ✓ Dostopnost in preglednost za oskrbnika
- ✓ Primerno dolgo stojišče za svinijo

Dobrobit prasičev 2021

8

Prasitveni kotci z ukleščenimi svinjami - težave

Poškodbe na parkljih pri svinjah

- Predolgi parklji
- Ob vstajanju
  - ✓ parkelj se zataknec v režah
  - ✓ zdrsi
  - ✓ poškodbe rešetk ...

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe v prasilišču

- Izvedba prasitvega kotca (domača izdelava, tla)
- Stara, poškodovana oprema ali tla
- Neprimerna izdelava kotca
- ✓ Zaščitnih elementov proti poleganju
- ✓ Prekratke, preozke prasitvene košare
- ✓ Omogočeno, da se npr. mladica obrene
- ✓ (Delno) rešetkasta tla
- ✓ Drseča tla za svinjo in pujiske
- ✓ Reže so past za pujiske
- ...

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

Poškodbe na perforiranih tleh

Dobrobit prasičev 2021

Poškodbe na seskih

- Ob vstajjanju
  - ✓ se zataknje v režah
  - ✓ prilepljeni ob rešetke
- Pogrizeni seski

Poškodbe na plečih

Nastanejo pri vstajjanju, leganju in neudobnem ležanju svinj v slabši kondiciji ali robovih na ležiščih

Preležljiv

Otežen dostop do seskov

End the Cage Age

End the Cage Age

Prasitveni kotci in možnostjo ukleščenja

stama

Kotci z razpiranjem prasitvene košare

- Kotci z razpiranjem prasitvene košare
  - > Različne izvedbe
  - > Svinja ukeščena šle tik pred prasitvijo za največ do 14 dni
  - > Industrijska izdelava (lahka dostopnost)
- Potrebe:
  - > Večje površine: obračanje, dojenje (v stranski legi)
    - Min. ~5 m², ~6 m² (nestrukturirani)
  - > Zaščita za puiške ob stenah in pred gnezdom
  - > Vzdrževanje topotnega udobja (ogrevanje gnezda)
  - > Dostop človeka za pomoč in oskrbo svinji (ognjišče)
  - > Dodajanje slame za svinje in puiške
  - > Polna tla dajejo možnost slame na tleh (gnezdjenje)

Prasitveni kotci
s prosto svinjo

End the Cage Age

Material za gradnjo gnezda

Neoviran dostop do seskov
v kotcih s prosto svinjo

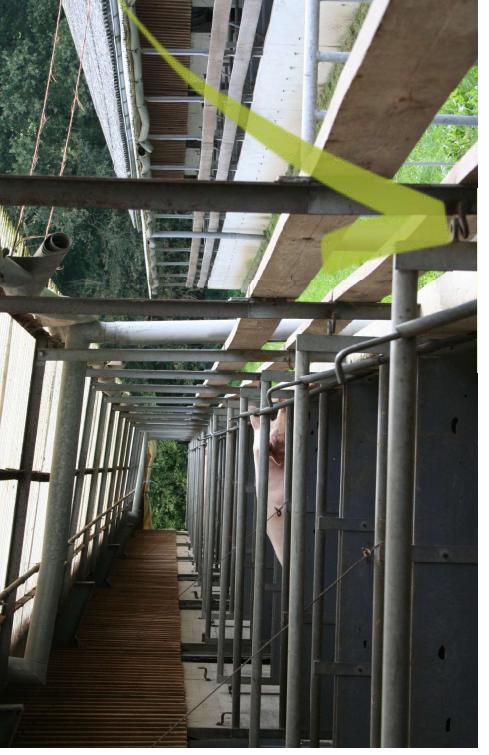

Prasilišče s prosto svinjo

Včje izgube
Mačeha?
Delo s puiški

Izpusti v prasilišču (prva dva tedna)

Udobje svinje

Prasilišče z izpusti

Prasitveni kotci s prosto svinjo

- **Kotec s prosto svinjo**
- Dobro:
  - ✓ nastil
  - ✓ enostaven, poceni ...
- Slabo:
  - ✓ ni zaščite za pujiske
  - ✓ temperaturno udobje?
  - ✓ veliko možnosti za poleganje pujkov
  - ✓ dokriljevanje pujškov?
  - ...
- Ni videti napajalnikov za svinjo in pujkov
- Za avtohtono pasmo veljajo podobne zakonitosti z nekaj smiselnimi korekcijami

Kotec s prosto svinjo

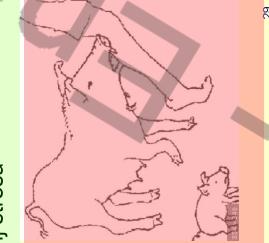
Več površine v hlevu (vsaj 7,5 m²)

- ✓ strukturiran: a) prasitvev in dojenje, b) krmiljenje in blatenje
- ✓ c) tudi z izpusti kot dodatnimi prostorom
- Domača izdelava, lahko dostopni materiali (les)

Več udobja za svinjo

- ✓ omogoča graditev gnezda, več gibljanja, manj stresa
- Pogosto več nevarnosti za pujške
  - ✓ zaščita pred poleganjem
  - ✓ manji možnosti prestavljanja
- Slabša varnost pri delu
  - ✓ možnost fiksiranja svinje
  - ✓ možnost, da pujške zapremo v gnezdo
  - ✓ vedja pazljivost pri vsakodnevnih opravilih

15.11.21

29

Pogosto več nevarnosti za pujške

- ✓ zaščita pred poleganjem
- ✓ manji možnosti prestavljanja
- Slabša varnost pri delu
  - ✓ možnost fiksiranja svinje
  - ✓ možnost, da pujške zapremo v gnezdo
  - ✓ vedja pazljivost pri vsakodnevnih opravilih

Dobrobit prasičev 2021

30

Izzivi pri kakovostnih praktičnih rešitvah

- Proste svinje v prasilišču in ostalih oddelkih
- Rešitve za preprečevanje vročinskega stresa
- Material za zaposlitev (naravni materiali za pojest)
- Kakovost zraka, naravna osvetlitev
- Strategije oskrbe pujškov hiperprolifičnih svinj
- Metode kastracije
- Ohranjanje repov

15.11.21

Skupinski prasitveni kotci s prostimi svinjami

End the Cage Age

Dobrobit prasičev 2021

31

Podve svinji s pujski na slami (kasneje)

Združimo, ko so pujski starci med 10 in 14 dni

15.11.21

35

Skupinski prasitveni kotci s prostimi svinjami

- Več svinj s pujski v enem kotcu
- Kotec z zunanjim klimo, več površine, protivterne zaščite, veliko nastnilja
- Domača izdelava, lahko dostopni materiali (les)
- Več uddobia za svinjo, več gibanja, manj stresa
- (Ne)ugodje za pujske
  - ✓ Kotci so brez zaščite za pujske, jedo pri svinjah
  - ✓ Če je slame dovolj, se v mrazu zanjejo vanjo
  - ✓ Morda uredimo skupinsko zaprto in ogrevano gnezdo, z možnostjo dokrmiljevanja
- Oblikovanje skupine za svinj in pujske

Dobrobit prasičev 2021

36

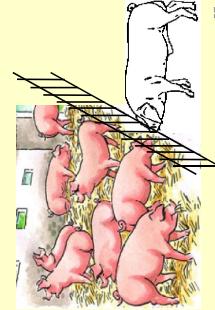
Skupinski kotec v SLO

15.11.21

36

Pripustišča in čakališča

37

End the Cage Age

Dobrobit prasičev 2021

37

Pripustišče – individualna stojšča

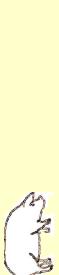
38

Ureditev hleva za presušene svinje

39

Veliko površine,
naravna osvetlitev,
slama,
statične skupine

Oblikovanje skupin svinj

- Najkasneje 28. dan po pripustu
  - ✓ dokaz je datum pripusta
- Lahko prve dni (po 4. dnevu) po pripustu
- Ne v 2. ali 3. tednu po pripustu
  - ✓ ob ugnezditvi zarodkov rabijo svinje mir
- Najugodnejše takoj po odstavitev
  - ✓ Manj agresije:
    - Svinje se še poznajo (do šest tednov)
    - Prisotnost merjasca preusmerja pozornost
    - Več materiala za zaposlitvev in površine za gibanje
    - ✓ Manj škode ob agresiji: niso breje

15.11.21

Dobrobiti prasičev 2021

40

SLO

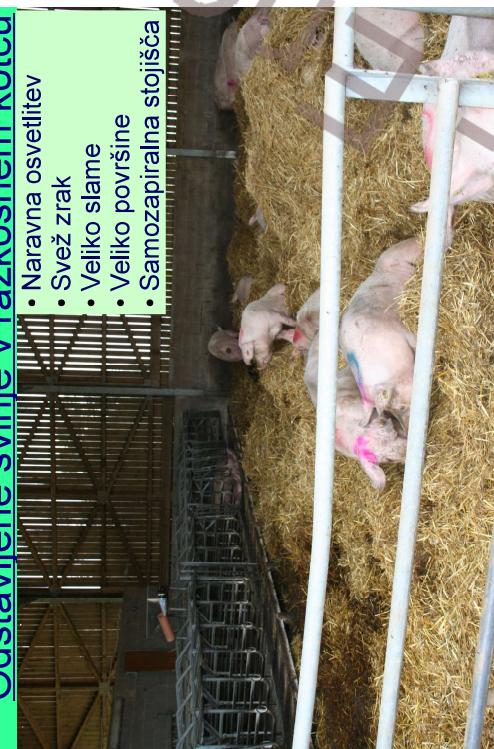

Ureditev hleva mladice pred in po pripustu

Odstavljene svinje v razkošnem kotcu

- Naravna osvetlitev
- Svež zrak
- Veliko slame
- Veliko površine
- Samozapiralna stojisča

Hlev za presušene svinje

Veliko prostora,
naravna osvetlitev,
svež zrak, slama,
protivetna zaščita,
krmilne postaje,
statična skupina

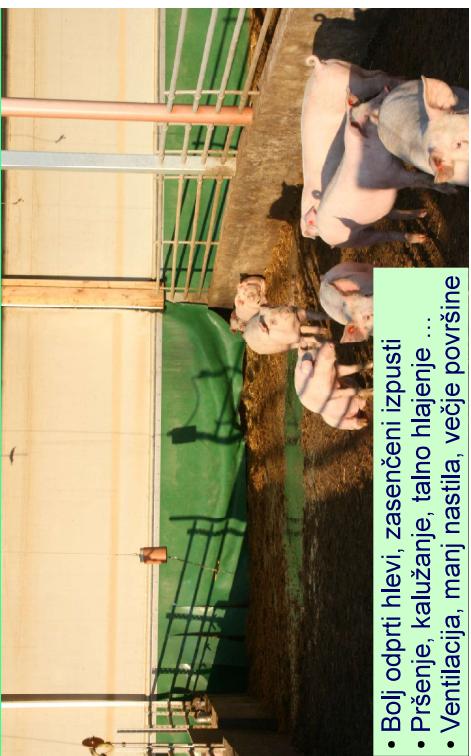
Dinamična skupina brejih svinj

- Skupine svinj dodajamo in odvezemo manjše skupine
- Krmiljenje zunaj ali s krmilno postajo
- Velik prostor
- Slama
- Prepreke
- Več izhodov
- Svež zrak
- Naravna osvetlitev

A

Preprečevanje vročinskega stresa

- Bolj odprtih hlevi, zasenčeni izpusti
- Pršenje, kalužanje, talno hlajenje ...
- Ventilacija, manj nastila, večje površine

46

Dobrobiti prasičev 2021

15.11.21

Kakovost zraka

Ločevanje blata in urina

Sistemi so energetsko potratni

- Uhlevitve z nizko porabo energije**
  - Talno v prasilišču za puiške in ob porodu
  - Pokrita in zaprta gnezda, pokrita ležišča, nastil, izbira tal na ležiščih
- Zračenje**
  - Dobro vzdrževanje celotnega prezračevalnega sistema
  - Preprečevanje prepiba, zadostna zamenjava zraka
- Hlajenje – za vse prašiče nad 20 kg**
  - Možnost izbire površine tal
  - Hlevi z zunanjjo klimo
  - Hlajenje svežega zraka, pršenje, kaluže na izpustu

- Manj izpustov škodljivih plinov
- Manj uhanjanja amoniaka, boljši zrak v hlevu
- Večja kakovost živinskih gnojil
- Različni sistemi
- Več polnih tal

Kriteriji označevanja izvajanja ukrepov dobrobiti pri prasičih v Nemčiji

1. Površina in
zaposelitev
2. Vlačnina in
zaposelitev
3. Strukturiranje kočca
4. Material za gradnjo gnezda
5. Sesanje
6. Krajšanje repa
7. Kastracija puiškov
8. Pitna voda
9. Nadzor hlevske
klime in pitne vode
10. Uspodbujanje
o dobrobiti
zoravja v čredi
11. Preverjanje
zoravja v čredi
12. Transport v klavnico
13. Zakol

Dobrobit prasičev 2021

15.11.21

50